

AMBALAJ VE GRAFİK TASARIMLARININ HUKUKEN KORUNMASI-2003

ÖZET

Türk Fikri Mülkiyet Hukukunda 1995 ve takip eden yıllarda reform düzeyinde değişiklik yapılmıştır. Bu bağlamda patent (ve faydalı model), marka, endüstriyel tasarım ve coğrafi işaretlere ilişkin dört ayrı Kanun Hükmünde Kararname (KHK) kabul edilmiştir. Ayrıca 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu (FSEK), 1995 ve 2001 tarihlerinde olmak üzere iki kez önemli değişikliğe uğramıştır. Yapılan bu çağdaş düzenlemelerle Türk fikri mülkiyet mevzuatı, Avrupa Birliği ve uluslararası anlaşmalarla uyumla hale gelmiştir. Bu hukuki düzenlemelere bağlı olarak yargısal uygulamada hak arama çabalarında önemli düzeyde artışlar olmuş, konuya ilişkin İçtihat Hukuku oluşmaya başlamıştır.

Yukarıda anılan düzenlemelerin yanında sınai hakların tescil işlemlerini yerine getirmek için Türk Patent Enstitüsü (TPE) kurulmuştur. TPE'nin kurulması iyi bir başlangıç olmakla birlikte, yeterli alt yapı gerekleri yerine getirilmediğinden, bu kurumdan beklenen fayda henüz sağlanamamıştır. Sözgelimi, yetişmiş eleman ve bilgi bankası gibi, çağdaş patent ofislerinde bulunması gereken unsurlar TPE'de bugün itibarıyla mevcut değildir.

Yapılan değişikliklerle ambalaj tasarımlarına getirilen koruma önemli derecede genişletilmiş ve hukuk güvenliği sağlanmıştır. Ambalaj tasarımları, şartlarını taşımak kaydıyla patent, faydalı model, marka, tasarım ve FSEK mevzuatına göre ayrı ayrı koruma görür (*kümülatif koruma*).

Tüm bu yasal düzenlemelere ve idari önlemlere rağmen uygulamada hak ihlallerine ve kayıplarına sıkça rastlanmaktadır. Bunun temel nedeni, yeni mevzuatın henüz ilgili kesimlerce özümsememiş olmasıdır. Gerçekten bugün konuyla ilgili hâkim, savcı ve avukat gibi kişiler, söz konusu yeni mevzuatı henüz anlama ve algılama sürecini yaşamaktadır.

Bu çalışmada önce konuya ilişkin yeni mevzuat hakkında bilgi verilecektir. Daha sonra, uygulamada yaşanan sorunlara çözüm önerilerinde bulunulacaktır.